

20. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

14. KVĚTEN 1995

HISTORICKÝ VÝVOJ A ESCHATOLOGICKÝ VÝHLED POSLÁNÍ (MISSE) (PROMLUVA JANA PAVLA II. PŘI GENERÁLNÍ AUDIENCI 26. DUBNA 1995)

1. Všeobecné poslání církve se rozvíjí v čase a naplňuje se během dějin lidstva. Před Kristovým příchodem, doba přípravy (sr. Gal 3,23; Žid 1,1) a čekání (sr. Řím, 3,26; Sk 17,30) se uzavřela příchodem „plnosti času“, když se Boží Syn vtělil pro spásu člověka (sr. Gal 4,4). Touto událostí začíná nové údobí, které nemůžeme měřit a jež se rozprostírá až do skončení dějin.

Evangelizace světa je tedy také podrobena zákonům posloupnosti staletí a lidských generací. Obrací se na každého člověka ke každé době a ke každé kultuře. Hlásání evangelia se však musí stále obnovovat: musí být s to stávat se stále plnějším a hlubším i v zemích a kulturách starobylé evangelizace. Koneckonců musí začínat každý den, až do příchodu „posledního dne“ (Jan 12,48).

2. Na evangelizaci je nutno se dívat, jak ji měl na mysli sám Kristus: její naplnění nastane pouze na konci světa: „*Toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, teprve potom přijde konec*“ (Mt 24,14). Nám není dáno „znát čas a lhůtu“ (Sk 1,7) stanovené Božím plánem pro naplnění díla evangelizace, jež je předpokladem příchodu Božího království. Ani nemůžeme vědět, jak hluboko má proniknout misijní dílo, aby „přišel konec“. Víme jen, že evangelizace postupuje v dějinách, jimž dá konečný význam, až bude skončena. Až do té chvíle existuje tajemství evangelizace, které proniká samým tajemstvím dějin.

3. Je třeba konstatovat, že jsme ještě vzdáleni od úplné evangelizace „všech národů“ (Mt 24,14; 28,19), a že velká většina lidí ještě nepřilnula k evangeliu ani k církvi. A tedy, jak jsem psal v **Redemptoris missio** „*misijní činnost je pouze na počátku*“ (č. 30). Tento závěr dějinného charakteru neodporuje všeobecné spásnosné vůli nebeského Otce, aby se Kristovým světlem dostalo daru vykoupení srdci každého člověka prostřednictvím moci Ducha svatého. Toto tajemství, že Duch svatý je přítomný a spásnosně působí, je bezpochyby základní pro církevní úsilí hlásat evangelium. Z toho hlediska je třeba chápat i Ježíšův příkaz, svěřený apoštolům a tedy církvi „*jit, křtít, učit, hlásat evangelium všemu stvoření*“ (Mk 16,15) „*všem národům*“ (Mt 28,19; Lk 24,47) „*až do skonání tohoto věku*“ (Mt 28,20).

V závěru Markova evangelia čteme, že apoštolové „*vyšli, všude ká-*

zali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními“ (Mk 16,20). Dalo by se říci, že poslání, jež jim Kristus svěřil, vyvolalo jakýsi druh naléhavosti vykonat přijatý příkaz hlásat evangelium všem národům. První křesťané sdíleli tohoto ducha a mocně prožívali potřebu zanést radostnou zvěst do všech končin země.

Po dvou tisících let zůstává v církvi nedotčen týž úkol a táž odpovědnost. Vždyť i dnes se ještě požaduje od křesťanů, aby se věnovali každý podle svého stavu, důležitému dílu evangelizace.

4. V jedné z předchozích katechezí jsem připomenul otázku, kterou se učedníci obracejí ke Kristu ve chvíli nanebevstoupení: „*Pane, už v tomto čase chceš obnovit království pro Izrael?*“ (Sk 1,7). Ještě nepochopili, jaké království přišel Kristus obnovit. Boží království, které se rozprostírá na celý svět a na všechny generace, je duchovní proměna lidstva skrze proces obrácení, jehož časy zná jen nebeský Otec. Vždyť učedníkům, ještě neschopným pochopit Kristovo dílo, Zmrtvýchvstalý odpovídá: „*Není vaše věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci*“ (Sk 1,7). Otec tedy předvídal postup (posloupnost) času a chvíl pro naplnění svého spásnosného plánu. Jemu patří tyto „kairoi“, tyto chvíle milosti, které skandují etapy uskutečňování jeho království. I když je Všemohoucí, rozhodl se působit v dějinách s trpělivostí podle rytmu lidského rozvoje - osobního i kolektivního - počítaje s možností odporu, ochotou a svobodou člověka.

Taková božská pedagogika musí být vzorem, který inspiruje každou misijní činnost církve. Evangelizátoři musí přijmout časy evangelizace, někdy zdlouhavé a někdy i velmi zdlouhavé, s trpělivostí, vědomi si toho, že Bůh, který si vyhradil „časy a lhůty“, neúnavně a se svrchovanou moudrostí řídí běh dějin.

5. **Doby očekávání**, jak jsem již vyzdvihl, mohou být dlouhé, než přijde **příznivá chvíle**. Církev, i když trpí odporem, hluchotou a zpožděním, které jsou prohnane organizované „*knížetem tohoto světa*“ (Jan 12,31), ví, že musí jednat trpělivě, v hluboké úctě ke každé etnické, kulturní, psychologické a sociologické situaci. Nikdy však nemůže klesat na mysli, jestliže její úsilí není vždy hned korunováno úspěchem; především nikdy se nebude moci vyhýbat základnímu úkolu, který jí byl svěřen, totiž

hlásat Radostnou zvěst všem národům.

Umět čekat na „čas a lhůtu“ Boha, to vyžaduje bdělý postoj, aby mohla v proměnlivých dějinných podmínkách využít příležitosti a možnosti hlásat evangelium. Doporučuje to koncil, když připomíná, že „*tyto okolnosti závisejí jak na církvi, tak také na národech, na skupinách a na lidech, kterým je misie určena. Církvev totiž, i když má v plné míře všechny prostředky spásy, přece vždy a hned nejedná a nemůže jednat dokonale v plném smyslu*“ (AG,6). Při své činnosti „*nejprve zkouší, jak začít a postupovat ... někdy, když začala pracovat šťastně a s velkým elánem, musí opět zaznamenat s bolestí pokles, anebo se ocitne v takové situaci, že vidí svou nedostatečnost a nepřiměřenost*“ (AG,6), i to je součástí tajemství kříže, které proniká dějinami.

6. Je známo, že během století z nejrůznějších důvodů zmizela celá křesťanská společenství. Jde o bolestnou výmluvnost dějin, které napomínají o možnosti ztroskotání lidské činnosti. Toho není uchráněno ani dílo hlásání evangelia. Avšak dějiny nám stejně dosvědčují, že z Boží milosti úbytek, omezený na některá území a některé doby nebrání všeobecnému rozvoji evangelizace, která podle Kristových slov se postupně rozšíří na celé lidstvo (sr. Mt 24,14). Církev totiž uprostřed všech protivenství pokračuje v poslání hlásat evangelium s tímtež elánem jako v prvních staletích a Boží království se i nadále rozvíjí a šíří.

7. I dnes si je vědoma obtíž, které vyvstávají na její cestě dějinami. Nicméně je naplněna živou vírou v moc Ducha svatého, který otevírá srdce evangeliu a který ji vede v jejím poslání. On totiž přitahuje ke Kristu každého člověka, každou kulturu a každý národ, respektujíc svobodu a rytmy a všechny vede jemnocitně k Pravdě. A tedy, co by se mohlo zdát lidským očím jako pomalý a ochromený proces, je ve skutečnosti způsob, jakým jedná Bůh. Tato jistota podpírá a posiluje v Kristových učednících - počínaje pastýři a misionáři - naději, že jejich práce není nadarmo, ani se neztratí. Tato naděje se opírá o eschatologický výhled, který je základem evangelizačního díla církve, poutnice na zemi až do konce věků.

Josef Koláček, S.J.
Radio Vaticana

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Slovo na neděli
- 5. neděle velikonoční C

NOVÉ PŘIKÁZÁNÍ

Úvaha nad úryvkem J 13,31-35

Milujte se navzájem. Podle toho poznají všichni, že jste moji učedníci (J 13,35)

Ježíš tě zve, aby ses vrátil do večeřadla v předvečer jeho utrpení. To, co tehdy řekl svým učedníkům, dá se pochopit teprve ve světle Velkého pátku a nedělního rána. Poděkuj mu z celého srdce, že ti po jejich zkušenosti umožňuje opět a lépe prožít ty vzácné chvíle, kdy zjevuje svým drahým svou poslední vůli.

Připomeň si znovu tu atmosféru úvodní scény poslední večeře: Ježíš právě odložil bílou zástěru, do které utíral nohy svých drahých. Dal ti příklad, abys i ty jednal, jak jednal On. Blaze ti, jestliže to učiníš (1). Božský Učitel se výslovně ptá, zda jsme pochopili, co nám učinil. Ke skutečnému pochopení je třeba více srdce než rozumu. Ale Zrádcovo srdce není čisté. Velkodušným gestem Pána a Mistra se ještě více utvrdilo ve svém tragickém nepochopení. Jidáš vzal skývu, měšec a vyšel ven. Není ti z toho úzko? Uvaž velmi dobře, koho opouští a ke komu odchází. Jak smutný je úděl těch, kteří nepochopili a odcházejí!

Nyní, když Ježíš osaměl se svými věrnými, chce jim svěřit to nejdražší, co má na srdci. Pokorná služba lásky, kterou před chvílí prokázal svým drahým, má v očích Božích

úplně jinou hodnotu, než v očích lidí. Právě tímto ponížením byl Syn člověka oslaven a v něm byl oslaven Bůh. Nyní, když víš, jak se přiblížil skutečný konec jeho lidského života, můžeš dobře pochopit, co znamenají úvodní slova jeho závěti: Dítky, ještě jen krátký čas jsem s vámi. Ten čas se dá počítat sotva na hodiny. V tyto poslední chvíle, kdy člověk skutečně váží každé slovo, Ježíš nám předává nové přikázání. Milujte se navzájem tak, jak já jsem miloval vás. Chci, aby to byla láska skutečná a přesvědčující. Chci, abyste se touto láskou odlišovali ode všech ostatních: jediné podle toho se pozná, kdo je mým učedníkem. Ježíši jeho odkaz leží tak velice na srdci, že jej bude tento poslední večer ještě několikrát opakovat. Jde mu o to, abychom svým způsobem vzájemných vztahů, vzájemného chování a nezištné služby umožnili návrat Boží lásky na svět. I jeho velekněžská modlitba, kterou pronese za malou chvíli, končí a vrcholí slovy: aby v nich byla láska, taková láska, jakou ty máš ke mně, a já abych byl v nich (2).

Čím chudší je svět na skutečnou lásku, tím častěji ji bere do svých úst. Ale jeho láska, falešná láska sobeckého sebeuspokojování, je úplným opakem té lásky, jakou miluje Bůh: Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna (3) a tento Syn tak miluje, že dává svůj život za své ovce (4). Taková je tedy jeho láska, kterou přináší, prokazuje a také požaduje: sebedarování, sebeobětování. Nejen slovy, ale i příkladem nám

dává zřetelně najevo, abychom i my jednali tak, jako jedná on. Umývejte nohy jedni druhým, zůstaňte v mé lásce (5). Chodit a dobře činit to byl jediný smysl a jediná náplň celého mého života, který již zakrátko skončí na dřevě.

Není svět tak bezcitný právě proto, že se mu nedostává těch, kteří jsou zřetelnými nositeli a rozdávateli Ježíšovy lásky? Stala se už na tobě jeho láska poznávacím znamením?

Usedni k Ježíšovým nohám a pros jej, aby tě nepropouštěl dříve, dokud nepochopíš. Vytvrvej u něho, až v tvém srdci dozraje velkodušná nabídka přidat se bezvýhradně k těm nepočítaným, kteří přijali Ježíšovo vyvolení a jsou ochotni přinášet užitek a ten užitek aby zůstával. Nebraň se Ježíši. Odevzdej se mu a dovol, aby s tebe smyl zátěž tvého sobectví, abys byl celý čistý. Pak uvidíš, jak tvé ruce, které dosud křečovitě svíraly svůj měšec a skývu, se pod jeho působením otevřou, aby začaly sloužit těm druhým. Jen překročit ten práh, a poznáš, že je ještě jiná radost, radost, která je úplná a dokonalá, předzvěst nového Jeruzaléma, který sestupuje s nebe od Boha, aby proměnila všechno (6).

Bratr Amadeus

- (1) J 13,17
- (2) J 15,10
- (3) J 3,16
- (4) J 10,11
- (5) J 17,26
- (6) Zj 21,3

PŘÍKLADNÁ SMRT VELKÉHO MAĎARSKÉHO STÁTNÍKA

Ministerský předseda postkomunistického Maďarska Jozsef Antal prohlásil krátce po svém zvolení v červnu 1990:

„Vidím jasně, jak riskantní je role, kterou jsem na sebe vzal a jak nelidsky obtížná: nebezpečí neúspěchu je reálné ... Ale z morálního hlediska by bylo pro mne nepřijatelné očekávat neúspěch nebo vyčerpání u někoho jiného. Myslím si, že přijetí tohoto poslání by nemělo smysl, kdybych je bral jako kariéru, teď, za těch nejhorších podmínek. I když jsem odsouzen k nezdaru, toto podujetí má smysl z hlediska politického a morálního.“

Toto poslání vykonával prací 18 hodin denně, zápase přitom se svou smrtelnou nemocí.

Očití svědkové nám referují o jeho posledních výrocích. Myšlenky a úmysly, vyslovené umírajícím, jej kvalifikují daleko lépe než jakákoliv slova uznání.

Když cítil, že smrt se blíží, poslal pro Mons. Bolberitze, jednoho ze svých dávných žáků a přítele, který měl vykonat smuteční obřady. Řekl mu, že přestože velmi trpí, odmítl každý lék, který by mohl ochromit jeho rozumové schopnosti nebo jeho vůli. Mons. Bolberitz citoval při pohřebním proslovu jeho slova:

„Chtěl bych ti sdělit tři věci: první, že má poslední hodina přišla, druhou, že jsem usiloval o křesťanské Maďarsko, protože jen takové má budoucnost a konečně, že bych chtěl přijmout svátost nemocných.“

Po svátosti smíření, přijetí Těla Páně a svátosti nemocných, umírající řekl: „Veliký mír naplňuje mé srdce. Nechovám zášť ani nenávisť proti nikomu. Všem odpouštím.“

*Augusta - Olga Vertes:
Notre - Dame des Temps nouveaux*

Velebíme svatou Zdislavu

Za její blahoslavenství čistého srdce.
 Za to, že se narodila v naší vlasti,
 že svými kroky posvětila zemi, která
 ukryvá prach našich
 předků,
 která nás živí, po které chodíme a
 která jednou skryje
 i prach náš,
 že vdechovala vzduch, který vdechují
 naše stromy
 a květiny, a který vdechujeme i my,
 že mluvila naší řečí a posvětila ji
 modlitbou a láskou,
 že její oči pohlížely na obrysy našich
 hor
 a svolávaly tím požehnání na tuto
 zemi,
 že hleděla na oblohu nad naší vlastní
 a otvírala tak nad ní nebe.
 Za její lásku k Bohu.
 Za její lásku k manželu pozemskému
 a k vlastním dětem.
 Za její lásku k bližním a za její skut-
 ky tělesného
 i duchovního milosrdenství.
 Za její neohroženost v nebezpečí, za
 její stálost,
 za její pokoru, skrytost a trpělivost.
 Za její lásku ke stavu duchovnímu a
 za založení chrámů.
 Za uzdravování nemocných, malo-
 mocných, chromých
 a slepých.
 Za vzkříšení mrtvých.
 Za veliká znamení, která učinila.
 Za to, že je duchovní matkou a lékař-
 kou kněží.
 Za to, že ji Bůh miloval tak, že ji po-
 volal
 do slávy věčné ještě mladou.
 Za její ušlechtilost a spanilost nevi-
 ditelnou
 i viditelnou.
 Za to, že je nejkrásnější růží
 a slávou stavuz manželského.
 Za její krásné jméno.
 Za to, že ji můžeme milovat a rado-
 vat se z ní,
 těšit se na shledanou v nebi.
 A za to, že je naše.

Jaroslav Durych

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 14. května 5. neděle velikonoční	- 1. čt.: Sk 14,21b-27 Ž: 145(144),8-9.10-11.12-13ab odp.: srv. 1 2. čt.: Zj 21,1-5a Ev.: Jan 13,31-33a.34-35
Pondělí 15. května ferie	- 1. čt.: Sk 14,5-17 Ž: 113B,1-2.3-4.15-16 odp.: 1 Ev.: Jan 14,21-26
Úterý 16. května svátek sv. Jana Nepomuckého	- 1. čt.: Řím 8,31b-39 Ž: 69(68),5ab.7ac+8.15bc+31 odp.: 14c Ev.: Mt 10,17-22
Středa 17. května ferie	- 1. čt.: Sk 15,1-6 Ž: 121,1-2.3-4a.4b-5 odp.: 1 Ev.: Jan 15,1-8
Čtvrtek 18. května nez. pam. sv. Jana I.	- 1. čt.: Sk 15,7-21 Ž: 95,1-2a.2b-3.10 odp.: srv. 3 Ev.: Jan 15,9-11
Pátek 19. května ferie	- 1. čt.: Sk 15,22-31 Ž: 56,8-9.10-12 odp.: 10a Ev.: Jan 15,12-17
Sobota 20. května pam. sv. Klementa M. Hofbauera	- 1. čt.: Sk 16,1-10 Ž: 99,2.3.5 odp.: 2a Ev.: Jan 15,18-21

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.	18. 5.	19. 5.	20. 5.

Antifona	518	518	1708	518	518	518	1722
Žalm	783	784	785	786	783	786	783

Ranní chvály

Hymnus	518	518	1367	518	518	518	1723
Antifony	587	828	1368	858	874	890	906
Žalmy	813	828	813	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	587	591	1368	598	601	604	1724
Antifona k Zach. kantiku	588	591	1369	598	601	604	1320
Prosby	588	592	1711	598	601	604	1724
Záv. modlitba	588	592	1369	599	1372	605	1320

Modlitba během dne:

Hymnus	519	519	519	519	519	519	519
Antifony	519	519	519	519	519	519	519
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	589	592	1713	599	602	605	608
Záv. modlitba	588	592	1369	599	601	605	608

Nešpory: SO

Hymnus	517	517	517	1369	517	517	517
Antifony	585	590	838	1371	868	884	900
Žalmy	808	823	838	1715	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	586	590	593	1371	600	603	609
Ant. ke kant. P. M.	586	590	594	1371	600	603	606
Prosby	586	590	594	1718	600	603	606
Záv. modlitba	588	588	592	1369	599	1372	605

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------

Mariánské oázy

MALÉ SVATOŇOVICE

Na prahu Krkonoš, blízko města Úpice, leží Malé Svatoňovice. Tato mariánská oáza má zajímavý vznik.

Na pozemku Václava Šrejbera byla studánka se sedmi prameny léčivé vody. Roku 1715 byl nad studánkou třešňový strom o sedmi větvích, který toho roku nepřinesl ovoce a byl málo olistěn. Šrejber na něj zavěsil skříňku s mariánskou soškou.

Brzy na to se přibelhal ke studánce David Dröschel ze Slavětína, trpící padoucníci. Častými záchvaty byl tak vysílen, že nemohl bez berlí chodit. Dlouho se modlil u studánky, pak se několikrát vodou umyl a pocítil takovou úlevu, že zavěsil berle na třešeň a odešel domů. Od tohoto dne už nikdy nedostal epileptický záchvat.

Na jaře příštího roku třešňový strom rozkvetl a přinesl bohatou úrodu.

Zpráva o obou událostech se roznesla po okolí a věřící začali sem putovat, prosit o zdraví Pannu Marii, uzdravení nemocných a při tom se umývali vodou ze studánky. Mnoho lidí tvrdilo, že se jim dostalo uzdravení.

Aby bylo možno pohodlněji se umývat vodou ze studánky, zbudovali lidé nedaleko pramenů dva baráky ze dřeva a zavedli potrubím vodu do dvou kádí.

Roku 1732 kněžna Anna Viktorie Piccolomini dřevěné baráky nahradila zděnou budovou lázní; nad prameny se studánkou dala postavit krásnou zděnou kapli, která stojí dodnes. V kapli ponechala jen pařez z vykáčené třešně. Nad pařezem dala z plechu zhotovit podobu třešňového stromu a na jednu jeho větev zavěsila mariánskou Šrejberovu sošku.

Pro velké návaly poutníků kaple nestačila a proto hned vedle zděné kaple byl postaven dřevěný kostel, do něhož byla roku 1734 zmíněná soška přenesena.

Tento kostel stál až do r. 1830, kdy byl zbořen, a na jeho místě vystaven zděný chrám, který stojí dodnes.

Na počátku první světové války provedli v kapli nad prameny velmi vkusnou změnu. Plechový strom byl nahrazen obrazem, zhotoveným z rakovnických barevných kachlíků, představujících třešňový strom, v jehož větvích se vznášejí podoba Rodičky Boží.

Když tak o těch Malých Svatoňovicích píšu, na mysl mi připadá de-

sátá kapitola z díla Boženy Němcové „Babička“: ó, jak tam spisovatelka nádherně popisuje putování poutníků do Malých Svatoňovic! Poutníky vede vůdce Martinec. Takovým vůdcům se říkávalo „Starší bratr“. V procesí jde babička s vnoučaty. Než nechme mluvit spisovatelku:

„... S večera došli poutníci k Svatoňovicům; před městečkem se zastavili, ženské se obuly, upravily si trochu šat a teprv šly do městečka. Nejprv se šlo pod kostel k studánce, která vytéká sedmi prameny spod stromu, na němž obraz Panny Marie. U té studánky poutníci kleknou modlíce se; pak se každý z pramene napije a třikrát přetře oči a líce. Ta čistá, studená voda je voda zázračná, již mocí tisíce lidu za zdraví svoje děkuje. Od studánky šli poutníci nahoru, do osvětleného kostela, z něhož se ozýval hlahol rozličných melodií, neboť přicházela procesí z rozličných stran a každé z nich mělo jinou píseň.

„Ach, babičko, zde je krásně!“

šeptá Barunka.

„Jakž by nebylo; klekni a modli se,“ odvětjuje jí babička. ...

Ráno, když si poutníci, před kostelem shromáždění, ruce podávali, říkali: „Odpusťme si,“ neboť šli ke stolu Páně. Po bohoslužbách v kostele šli všickni do lázní se vykoupat. Po koupeli kupovalo se na pouť. Majíce vše zařízeno, poděkovali poutníci svým hostitelům (u nichž byli na nocleh), ještě jednou se pomodlili u divotvorné studánky a pod ochranu matky Boží se poroučejíce, vydali se na cestu k domovu ...“

Škoda, že nemohl jsem zde citovat celou tu kapitolu ze spisu „Babička“, ale tento náš národní poklad má jistě každý ve své knihovně. Neopomeňte ještě dnes si přečíst zmíněnou desátou kapitolu. Dovíte se také, jak se tenkrát na pouť chodilo. Putovalo se doslova o chlebě a vodě, poutní putování se bralo jako úkon pokání a přistupovalo se ke svátostem.

P. Oldřich

Mariánské oázy v Čechách - obsah

SB ... Stará Boleslav .. č./str. ... 09/6	BS ... Bozkov u Semil 15/5
KA .. Kájov 10/6	BO .. Bohosudov 16/5
KT... Klokoaty u Tábora 11/5	MB .. Hora Matky Boží u Král. 17/5
RO .. Ročov 12/5	ŘI ... Římov 17/5
SH ... Svatá Hora u Příbrami 13/5	FI ... Filipov 19/5
HE .. Hejnice 14/5	MS .. Malé Svatoňovice 20/5

Navazuje myšlenkově na předcházející encykliku *Veritatis splendor*. V této encyklice papež hájí závaznost morálních norem v obecně rovině především proti některým dnešním morálním směrům. V následující encyklice se toto zdůraznění odráží ve velmi specifickém a aktuálním tématu: posvátnost lidského života. Vždyť některé směry, kritizované v předcházející encyklice /teleologismus, proporcionalismus, konsequentialismus/ se pokoušejí zařadit lidský život, zdraví apod. do oblasti tzv. „předmorálních, fyzických“ hodnot; jednání ve vztahu k těmto hodnotám se prý eticky hodnotí teprve na základě poměru kladných a záporných důsledků, přičemž hlavní důraz je kladen na osobní úmysl jednatelů. Podle těchto názorů by i činy jako potrat apod. mohly být za určitých okolností eticky správné. Proti těmto názorům papež zdůrazňuje, že určité činy, které jsou zapovězeny tzv. zakazujícími příkázáními nemohou být nikdy eticky ospravedlněny, nejsou specifikovány (ve své etické hodnotě určeny) lidskou vůlí tak, že by dobrý úmysl způsobil, že se špatný čin stane dobrým; naopak ony specifikují vůli; vůle, která se pro ně rozhodne, se proviňuje, stává se zlou i kdyby se omlouvala sebelepším motivem.

Etický relativismus zasahuje především oblast bioetiky (etiky života) a sexuální etiky. Proti tomuto relativismu papež hlásá „evangelium života“. Tento termín se sice v doslovném znění nenachází v Písmě sv., odpovídá však podstatným aspektům biblické zvěsti. Na počátku evangelia se setkáváme s radostným poselstvím o narození dítěte, Kristus sám přišel, „aby měli život a měli ho v plnosti“ (Jan 10, 10). Lidský život není „poslední“, ale „předposlední“ skutečností, konečnou skutečností je věčný život, ke kterému jsme povoláni v Kristu, a proto i časný lidský život, který k němu směřuje, je skutečností. Evangelium života se pod vlivem milosti ozývá i v srdcích nevěřících, v hlasu přirozeného zákona. Zjevení tyto pravdy vyzdvihuje Vtělením Syna Božího, který se v tomto tajemství spojil s každým člověkem (*Gaudium et spes* 22).

Útoky na lidský život hodnotí papež nebývale ostrými výrazy: nazývá je bez obalu „zločiny“. Tyto zločiny proti životu se dějí ve jménu individuální svobody, pod touto záminkou vznášejí nárok na schválení ze strany státu a na bezplatnou úhradu ze stra-

ny státního zdravotnictví. Okolnost, že zákonodárství mnoha zemí odsoudilo beztrestnost takových praktik, namířených proti lidskému životu, je známkou hlubokého mravního úpadku, činy, které byly dříve pokládány za zločiny, nyní získávají společenské uznání. Lékařství tím ztrácí svou tvář, věda, která má ochraňovat lidský život a propůjčuje se k takovým zákrokům, je v rozporu sama se sebou.

Tak jako papež kdysi v encyklice *Rerum novarum* pozdvihl svůj hlas na obranu nejutiskovanějších členů společnosti, t.j. dělníků, tak nyní papež ve spojení s biskupy celého světa pozdvihuje svůj hlas na obranu těch členů společnosti, jejichž nejzákladnější právo na život je pošlapáno, totiž nenarozených dětí.

Biblický motiv, který celé encyklice dodává naléhavý varovný tón, je Kainova bratrovražda. V tomto činu vidí papež rozvíjení se zla, které započalo prvním hříchem, tento zločin vrah zakrývá lží - v dnešní době různé ideologie zakrývají a ospravedlňují lží hrůzné zločiny proti lidské osobě. Kainovo „cožpak jsem strážcem...“ připomíná nedostatek solidarity dnešního lidstva vůči nejslabším členům společnosti.

Papež v souvislosti s Kainovým zločinem uvádí různé formy násilí vůči člověku: nespravedlivé rozdělení majetku, podvýživu, porušení ekologické rovnováhy, války, obchod se zbraněmi, šíření drog, podporování nesprávných způsobů sexuálního života. Chce však nyní soustředit pozornost na ty zákroky, u kterých se ve veřejnosti prosazuje tendence nevidět již jejich zločinný ráz, které paradoxně získávají „právní charakter“ zákonným uznáním a bezplatným zákrokem, který zasahuje život v období, kdy je ještě zcela bezbranný.

Papež se nevyhýbá otázce, jak k takové situaci mohlo dojít. Příčiny nachází v hluboké kulturní krizi, skepsi, která se dotýká základů vědění a etiky a která způsobuje těžkosti v pochopení smyslu člověka, jeho práv a povinností. K tomu přistupují různé těžkosti v oblasti lidských vztahů, osamocenení člověka, chudoba, zahořklost, násilí páchané na ženách. Toto všechno vede k prosazení „kultury smrti“, podporované společností, která se orientuje pouze hlediskem výkonnosti; tato společnost nakonec vede válku mocných proti bezbranným, ten, kdo v této společnosti svou nemocí, postižením

nebo dokonce svou existencí omezuje pohodlí, je pokládán za nepřítele, proti kterému je třeba se bránit a kterého je třeba vyloučit. Aby se usnadnilo šíření potratů, vynakládají se obrovské částky pro výrobu farmaceutických preparátů, které jsou určeny k usmrcení plodu v mateřském lůně, vědecké bádání směřuje k nalezení stále působivějších produktů proti lidskému životu.

V této souvislosti papež zaujímá postoj i vůči rozšířenému názoru, že antikoncepce je účinným prostředkem proti potratům; Církev je obviňována, že učením o nedovolenosti antikoncepce podporuje šíření „potratů“. Tyto námitky však jsou klamné. Ve skutečnosti antikoncepční mentalita připravuje půdu k přijetí potratů, potraty a antikoncepce /kterou je třeba odlišit od odpovědného rodičovství/ jsou plody jedné rostliny. Antikoncepce a potraty jsou sice druhově různá zla: antikoncepce je v rozporu s pravdivostí manželského úkonu a manželskou čistotou; potrat ničí lidský život, přiči se ctosti spravedlnosti a je v přímém rozporu s pátým příkázáním. Antikoncepce má však svůj kořen v mentalitě hedonismu, odmítání zodpovědnosti ve vztahu k sexualitě, a v egoistickém pojmání svobody. Život, který by mohl být počat, je na základě této mentality pokládán za nepřítel, kterému je třeba zabránit a v posledním důsledku i zničit. Souvislost mezi praxí antikoncepce a potratů vystupuje stále výrazněji: alarmujícím způsobem to dokazuje užívání chemických preparátů a zavádění umělých zábran do dělohy, které jsou užívány jako antikoncepční prostředky, ve skutečnosti však jsou prostředky, které usmrcují život v ranném stadiu svého vývoje.

Různé techniky umělého oplodňování, které údajně slouží životu, otevírají ve skutečnosti cestu k novým útokům na lidský život. Papež zdůrazňuje, že jsou z morálního hlediska nepřijatelné, neboť oddělují plození od celostně lidského významu manželského úkonu. Již instrukce Kongregace pro nauku víry *Donum vitae* z roku 1988 odmítla všechny pokusy umělého oplodnění: při těchto pokusech dochází k oddělení aspektu spojení a aspektu plození; zplození člověka má však být skutečně pouze v souvislosti osobního setkání manželů, v manželském úkonu, nemá být ovocem technické manipulace. Snahy o umělé oplodnění, které jsou zdánlivě humánní, vyho-

vují přece lidské touze po dětech, ve skutečnosti vykazují souvislost s antikoncepční mentalitou: lidský život se stává předmětem, kterým se manipuluje, člověk k němu přistupuje jako k věci, kterou je možno podle svých přání vyrobit nebo odhodit. Početí člověka však nesmí být předmětem manipulace, je to dar, který manželé přijímají. Papež uvádí v encyklice další zlo, které přistupuje k praxi umělého oplodnění, embrya zplozená tímto způsobem jsou vystavena většímu nebezpečí, které ohrožuje jejich přežití, mimo to, při oplodnění ve zkumavce je zplozeno více zárodků, než je později zavedeno do dělohy, a tyto „nadbytečné“ zárodky se nakonec usmrtí nebo jsou použity k vědeckému výzkumu; lidský život je degradován na pouhý „biologický materiál“.

Proti prenatalnímu vyšetření /vyšetření před porodem/, které je konáno za účelem léčby vyvíjejícího se zárodku, nelze nic namítat. Často se však děje s úmyslem rozpoznat případné poškození plodu a provést pak tzv. „eugenický potrat“, který je opět důsledkem mentality, která přijímá život jen za určitých podmínek a odmítá nemoc a postižení. Jde tak daleko, že se někde postiženým novorozenčatům odmítá základní ošetření nebo se nechají umřít hladem. Tyto tendence odsuzuje papež jako úpadek do stadia barbarství.

Papež se nevyhýbá ani problému eutanázie, která je pod záminkou falešného soucitu v některých zemích legalizována. V pozadí těchto tendencí směřujících k usmrcování ze „soucitu“ je opět mentalita, která nezná smysl utrpení, která pohlíží na život pouze z utilitaristických hledisek, také prométeovský postoj člověka, který se oddává iluzi, že je pánem nad životem a smrtí.

Mezinárodní instituce, které rozvíjejí široké kampaně pro šíření antikoncepce, sterilizace a potratů připomínají egyptského faraona z knihy Exodus, který přikázal usmrcování izraelských chlapců. Problém přelidnění některých, především chudých

zemí je nutno řešit. Řešením však není „spiknutí proti životu“, ale rozumná sociální a rodinná politika, programy kulturního rozvoje a přerozdělováním zdrojů. Jak je možné proklamování lidských práv spojovat se stále se víc šířícími útoky proti životu a legalizací potratů? Kde se nachází kořeny tak paradoxního rozporu? Vždyť teorie lidských práv spočívá na předpokladu, že člověk na rozdíl od věcí a živočichů nikomu není podroben. Moderní mentalita však uznává za držitele práv pouze toho, kdo autonomně vystupuje, kdo se vymaňuje ze stavu závislosti, kdo se schopen komunikace s druhými. V tomto světě již není místo pro nenarozeného, pro umírajícího. Zničení nenarozeného života nebo života v posledním stadiu pod záminkou soucitu, ve skutečnosti odkrývá individualistické pojetí svobody, která je nakonec svobodou silnějších proti slabším. Taková svoboda se však sama popírá, sama se ničí, tím, že uznává své základní pojetí s pravdou o dobru a zlu, ale oddává se proměnlivým názorům, náladám a egoistickým zájmům, vede k popření druhého, který je pokládán za nepřítele.

Ve společnosti, v které vládne individualismus, se ztrácí vztah ke společným dobrům, otvírá se cesta k úplnému relativismu. Důsledkem tohoto relativismu je, že právo přestává být právem, protože se již nezakládá na nedotknutelné důstojnosti lidské osoby, ale je podrobováno vůli silnějšího. Jestliže se nedotknutelné právo na život na základě parlamentního hlasování odepírá např. nenarozeným dětem, pak demokracie nastupuje cestu k podstatnému totalitarismu, stát se stává tyranským státem, který jménem obecného užitku - ve skutečnosti zájmů některých členů - si nárokuje právo disponovat životem bezbranných, počínaje životem nenarozeného dítěte a konče životem starého člověka. Ve jménu jaké spravedlnosti se děje nejspřavedlivější diskriminace, která jedněm přiznává právo na život a jiným ho upírá? Žádat právo na potrat a euta-

nasii znamená lidské svobodě připisat ohavný význam: význam absolutní moci nad jinými a proti jiným. Společnost se dostává do víru zapeklitého kruhu: ztráta smyslu pro Boha vede k ztrátě smyslu pro člověka a jeho důstojnosti, vede k soustavnému porušování mravního zákona. Člověk ztrácí smysl pro přesahný ráz své existence, pokládá se za pouhý živý organismus, za věc, za předmět činnosti, vlastnictví. Zatemnění smyslu pro Boha vede k praktickému materialismu, individualismu, hedonismu, k odosobnění sexuality. Sexualita, která podle Božího plánu je místem a řečí lásky, je znehodnocována přístupem, který z ní činí nástroj vlastního ukojení, odděluje se význam spojivý a plodivý, plodnost se podrobuje lidské svévoli používáním umělých prostředků. Plození se stává „nepřítelem“, kterého je při výkonu sexuality nutno potlačit, pokud ji člověk připouští, tak jen k splnění svých přání. Papež charakterizuje velkou část dnešní společnosti slovy apoštola Pavla o lidech, kteří „svou nespravedlností překážejí pravdě jejich uvažování nevedlo k ničemu a jejich nemoudrá mysl se zatemnila, mysleli, že jsou mudrci a zatím se stali blázny ...“ /Řím 1,18-22/.

Každá nespravedlivě prolitá krev volá k Bohu, zastánci života. Kristova krev však zjevuje velikost Boží lásky a ukazuje, jak drahocenný je člověk v Božích očích, jakou nesmírnou cenu má lidský život. Kristova krev zjevuje člověku, že jeho velikost spočívá v upřímném sebedarování. Kristova krev je pro člověka základem naděje, jistoty, že podle Božího plánu nakonec život zvítězí. Znamení tohoto vítězství se ukazuje i v dnešní společnosti - jsou to různé iniciativy za život, manželé, kteří v lásce přijímají své děti, různá centra pomoci opuštěným matkám, úsilí vědců nacházet prostředky proti chorobám a bolestem.

*Albert Beneš OP
(dokončení příště)*

SVŮJ POKOJ VÁM DÁVÁM SEDM SETKÁNÍ SE VZKRÍŠENÝM KRISTEM

4. VELIKONOČNÍ NOC V HOŘEJŠÍ MÍSTNOSTI

Písmo: Lk 24,36-47

Ve chvíli, kdy nadšené učedníci vypravovali ostatním, co se stalo, stannul náhle sám Pán uprostřed nich.

Nikdo z nich však k němu neběží, jak bychom očekávali. Učedníci se zděšili, že vidí ducha. Potřebovali si ověřit andělovo prohlášení, že Ježíš je mezi živými. Pán jim v tom pomáhá. Vybízí je, aby se podívali na jeho maso a kosti a dotkli se ho. Duch přece tělo nemá. Mohou vidět, že je

to Ježíš, kterého znali, „z masa a krve“. Toto tělo je ale jiné než jejich. To zcela určitě pochopili. Věděli, že nejsou schopni vejít do místnosti bez použití dveří. Přesto nemohli uvěřit. Stejně jako my. Ptá se jich, zda mají něco k snědku. Podělili se s ním a on před nimi pojedl. Pak otevřel jejich

☞ mysl, aby porozuměli Písmu. K poznání zmrtvýchvstalého Pána je nutné pochopit, proč Mesiáš trpěl a zemřel. Jí s nimi a otvírá jejich mysl pro Ducha svatého, který na ně sestoupí a posílí je k šíření poselství pokání, odpuštění a spásy pro všechny národy.

Ježíši, Zmrtvýchvstalý Pane, jsme pořád tak slabí, tak nedůslední, jakoby tvé vzkříšení nebylo realitou. Víme, že jiní tě viděli. Nenašli tě v hrobě, ale mezi živými. Přijď do našich shromáždění, kostelů a posil naši víru, že jsi tam skutečně přítomen. Dej nám radost a údiv prvot-

ních učedníků, kdykoliv se scházíme u tvého stolu k lámání chleba. Otevři naší mysl, Pane, abychom rozuměli Božímu slovu. Potřebujeme Ducha svatého. Vylej svého Ducha na nás, na lidstvo! Ježíši, buď s námi a buď naším pokojem. Amen.

MATKA BOŽÍ ČEKALA

Když o Bílé sobotě hlahol zvonů ohlašoval radost Kristova zmrtvýchvstání, odevzdal dr. Michele Cassola v tichu svou duši Pánu. V době, kdy se v Syrakusách udál div s obrazem Matky Boží, byl ředitelem lékařsko-mikrografické oblastní laboratoře v Syrakusách a měl to mimořádné štěstí, že mohl analyzovat slzy, které tehdy ronil obraz svaté Panny v chudém domě na Via degli Orti. Jeho obtížná duchovní cesta došla ke šťastnému cíli právě v průběhu týdne, v němž církve slaví velikonoční tajemství svého Pána. Po provedení analýzy zůstal však dr. Cassola dlouho nevěřící.

Byl to čestný a svědomitý muž, až úzkostlivý v plnění svých povinností a prokázal morální odpovědnost i v případě zázračných slz.

Poprvé jsem jej potkal za horkého léta jednoho nedělního odpoledne v r. 1954, když jsem po dokončení biblických studií začínal své pastorační působení v diecézi Syrakúsy a kdy jsem spolupracoval s nezapomenutelným Msgr. Ottaviem Musumecim v komisi pro posouzení zázraku se slzami na Euripidově náměstí.

U příležitosti prvního výročí zázraku jsme vyslechli řadu významných svědků. Byly to pro mne velikolepé chvíle. V době, kdy před rokem došlo k prolévání slz, nebyl jsem v Syrakusách přítomen. Ta mimořádná zpráva mě zastihla v Rakousku a úplně mě zmátl.

Dr. Michele Cassola hovořil s takovou jasností a přesvědčivostí, že mě doslova udivil, ale já jsem se divil neméně, když mi můj přítel pošeptal do ucha, že tento svědek je ateista.

S horlivostí, která byla vlastní oné době, jsem se jej při nejbližší příležitosti zeptal, jak se u něho slučuje jeho jistota o pravosti slz s jeho světovým názorem.

„Poslyšte,“ odpověděl přátelsky a docela s veselostí, která vyzařovala

z hloubky jeho upřímného pohledu, „není čestné zapírat něco, čeho se člověk stal svědkem. Cítím se, jako bych stál před zdi beze dveří. Nemám pro tento jev žádné vysvětlení. Vy jste šťastnější, neboť máte víru. Chcete-li, modlete se za mne.“

Ta slova jsem si dobře zapamatoval. Citoval jsem je několikrát během 19 let, co jsem dr. Cassolu neviděl.

Netušil jsem, že se s tímto mužem, který mě svou čestností přivedl ke zpytování vlastních znalostí o tajemství víry, potkám ve chvíli, která bude mít v jeho životě rozhodující význam.

Když mi jej jeho dcera Bruna, která po něm zdědila jeho hloubku i s láskou a inteligencí a velkým jemnocitem, představila v prvních dnech svatého týdne, nemluvil jsem s ním o Bohu. Řekl však, jako kdyby znovu navozoval před dávnem přerušený rozhovor onoho horkého dne před 19 lety: „Já jsem pochopil.“ Řekl také zřetelně, že má radost z mé návštěvy a že jej potěší, kdykoliv jej opět navštívím. „Já jsem pochopil.“ Tak začal radostný závěr jeho obtížné duchovní cesty.

Teprve další den jsem s ním hovořil o Bohu, který je Lásky, Svědomitost a Poctivost, onom Bohu, kterého ve skutečnosti potkal a když se prohlašoval za ateistu, odmítal nikoliv jeho obraz, nýbrž jakousi karikaturu, kterou mu představovali málo vzdělaní a nedůslední věřící.

Mluvil jsem s ním o Kristu, který je nejvyšším důkazem Boží lásky a vznešenosti, o církvi, o velkém tajemství Kristovy svátosti, o Marii, naší Matce. Připomněl jsem mu taktně mimořádný okamžik, který mu Bůh daroval při našem setkání v roce 1954.

Manželka a dcera, které mě mouďe a s velkou něžností podpořily v mém pastoračním působení, neopomenuly zpravit mě o zákrutách duchovní cesty svého příbuzného.

Na Velký pátek velice trpěl a měl u sebe kněze, jehož přítomnost jej uklidňovala.

Bílá sobota byl jeho velký den. Vyžádal jsem si od správce poutního chrámu relikviář se slzami a donesl jej do domu dr. Cassoly.

Doktor se něj dlouze zadíval, políbil odevzdaně kříž a přijal s láskou Nejsvětější svátost. Pak na chvíli usnul. O hodinu později jsem mu navrhl, že mu udělím svátost nemocných.

Sledoval všechny modlitby pozorně a zúčastněně, jakoby jeho konec nebyl tak bezprostředně blízko. Udělil jsem mu požehnání relikviářem a on opět usnul. Bylo 14 hodin.

V noci, když světlo a hlahol ohlašovaly, že Pán opustil hrob, spojily se mi v myšlenkách tyto velikonoce 1973 s mým prvním příchodem na Euripidovo náměstí, se vzpomínkou na dvacáté výročí mého prvního rozhovoru a s radostí na šťastný cíl, k němuž dospěl dr. Cassola.

Jeden jeho dobrý přítel, jehož svěžest a oduševnělost kontrastovala s jeho vysokým věkem, mi stiskl ruku a řekl: „Slyšel jsem, že nyní v hodinu smrti našel Mimi Cassola milost víry.“ Vyjádřil tak radost mnoha osob, které jsou dr. Cassolovi vděčny a které dlouho s modlitbou vyhlížely onen dar víry. Ten, který tak dlouho stál u zdi, která neměla dveří, našel konečně bránu.

„Já jsem brána“, řekl Ježíš jednoho dne, „kdo vchází skrze mne, bude zachráněn...“ (J 10,9).

Ani já ani přítel jsme tehdy ještě nevěděli, že dr. Michele Cassola zesnul právě ve chvíli, kdy se rozevzuly zvony blízkého farního kostela a zvěstovaly velikonoční radost, kterou již prožíval na věčnosti.

V. Migliorisi
Z SKS přeložil L. Štula

Okružní list Pia XI. DIVINI REDEMPTORIS, tentokrát ještě naléhavěji do vlastních řad

Nebudeme komentovat reakce posluchačů TV na májová vystoupení obou komunistických stran /po vydání zákona o zločinech komunismu!/. Vedle údivu nebo údešů nad záběry zástupů, zpívajících Internacionálu, nad jakousi obnovou přísahy věrnosti marxismu-leninismu byly zaznamenány poznámky ke kritikám řečníků, odsuzujících skalně-kapitalistickou politiku vlády. Tytéž hrubé chyby, které vyvolaly komunismus na začátku století. Problému se tehdy věnoval cit. okružní list Pia XI. Matice cyrilometodějská jej vydala v novém překladu a s touto předmlouvou Dr. Aloise Rozehnal:

Večer říkáte: „Bude krásně, je pěkný západ.“ A ráno: „Dnes bude nečas, slunce vychází do mraků.“ Vzhled oblohy umíte posoudit, a znamení časů nemůžete?...”

(Mt 16,2-3)

„Také to, co bylo napsáno, zastarává jako všechno v našich dějinách. Ale něco z toho přece má trvalý význam,“ napsal K. Füssel r. 1991 v úvodu k německému vydání knihy *La doctrine sociale* (M. D. Chenu O.P., Paris 1979). Mínil tím okružní list Lva XIII. *Rerum novarum*. Lze to říci i o okr. I. Pia XI. *Divini Redemptoris*? Byl vydán v březnu roku 1937, jeho český překlad vyšel u nás v r. 1938. Kdo ze starších si na něj pamatuje, kdo z mladších něco o něm ví? Má vůbec nějaký smysl vydat jeho nový překlad po padesáti šesti letech?

V jeho záhlaví je uvedeno, že se týká bezbožného komunismu. Není tedy už zbytečný, když komunismus ztratil své výhradní mocenské postavení u nás i v mnoha jiných zemích? Ztratil je sice mnohde, ale ne všude. A i tam, kde je ztratil, zůstávají ještě mnozí, kdo nejenom jsou přesvědčeni, že se opět k moci dostane, ale také se snaží, aby se k ní dostal. To však není hlavní důvod, proč překlad *Divini Redemptoris* nyní se vydává.

Nezabývá se totiž zevrubně a výlučně ani názory komunismu, ani učením církve, která jeho názory zamítá. Ostatně o nich a o tom, co způsobily, lze se poučit nyní důkladněji z četných odborných pojednání; především však by nás o tom měla poučit naše vlastní nedávná zkušenost. A učením církve z uvedeného hlediska zabývá se daleko podrobněji a „současněji“ okružní list Jana Pavla II. *Centessimus annus* z r. 1991. Ale i Pius XI. vyložil toto učení hlouběji a soustavněji v *Quadragesimo anno* z r. 1931, tedy dříve než vydal *Divini Redemptoris*.

Právě v *Centesimo anno* nacházíme důvod k opětovnému vydání překladu *Divini Redemptoris*: „Co marxismus řešil, to zle dopadlo. Ve světě však přetrvávají poměry, v nichž lidé jsou opuštěni a vykořisťováni (predevším ve třetím světě) a také připravováni o svou lidskou důstojnost (zvláště v zemích vyspělejších). Proti

tomu církev důrazně se ozývá. Spousta lidí žije ještě i nyní ve velké hmotné i duchovní bídě. Pád marxismu zajisté odstraní v mnohých zemích překážku bránící tomu, aby do těchto poměrů mohlo se zasáhnout vhodně a spravedlivě, ale přímo je neruší. Právě naopak, zůstává tu nebezpečí, že se rozšíří krajně vyhraněné názory shodné s kapitalismem, které odmítají všimnout si těchto poměrů ba dokonce se jimi zabývat. Domnívají se totiž, že každá snaha jim bránit je již předem marná, a lhostejně přenechávají rozmáhajícím se tržním vlivům, aby je uspořádaly“ (CA 42,3). Konec komunismu tedy neznamená, že přestanou působit příčiny, které ho vyvolaly. „Lůno, které zrodilo marxistický utopismus, stále ještě není neplodné. Nové utopické ideologie rostou jako houby po dešti a ačkoliv jsou možná umírněnější než marxismus, přece jsou stále schopné způsobit stejně obrovitou ekonomickou katastrofu“ (P. L. Bergner, *Nejistý triumf demokratického kapitalismu*, Proglas Brno, 1/93).

Tak jako *Divini Redemptoris* na příčiny komunismu upozorňoval a před nimi varoval, tak na ně upozorňuje a před nimi varuje *Centesimo annus*, jenže má na zřeteli ještě jiný jejich následek, kapitalismus. Ptá se: „... lze tvrdit, že po ztroskotání komunismu kapitalismus je vítěznou společenskou soustavou a že o něj mají usilovat země, které se snaží vybudovat své hospodářství a svou společnost?“ (CA 42,1) „Odpověď je přirozeně složitá,“ říká dále (CA 42,1) a hned to vysvětluje: „Označuje-li kapitalismus hospodářskou soustavu, která uznává základní a kladnou úlohu podniku, trhu, soukromého vlastnictví a z něho vyplývajících odpovědností za výrobní prostředky i úlohu svobodných tvůrčích sil člověka v hospodářství, pak bude odpověď jistě kladná; možná by bylo vhodnější mluvit o „podnikovém hospodářství“ nebo o „tržním hospodářství“, či o „svobodném hospodářství“. Znamená-li však „kapitalismus“ soustavu, v níž hospodářská svoboda není vázána právním řádem, který ji dává do služby plné lidské svobodě a který ji považuje za zvláštní rozměr svobody, jejíž stěžejní bod je

mravní a náboženský, pak odpověď je právě záporná“ (CA tamtéž).

A právě toto druhé pojetí a provádění kapitalismu bylo hlavní, byť ne prvou příčinou vzniku komunismu. Jde tu o kapitalismus jakožto hospodářskou a následně i společenskou soustavu, v níž osobní prospěch je zcela bezohledný k potřebám společnosti. Václav Bělohradský v *Lidových novinách* ze dne 20. 3. t. r. říká: „Pro křesťanskou společnost je obrovským skandálem to, že veřejné blaho je neúmyslným důsledkem jednání inspirovaného vlastním prospěchem.“ Kdyby tomu tak bylo, pak by to nebylo pohoršením křesťanské společnosti. Bylo by to v souladu s jejími zásadami. Jenže dějinná i naše osobní zkušenost svědčí o tom, že následky vlastního prospěchu mnohdy ba převážně jsou pro společnost nejenom skandální, ale přímo katastrofální. Záleží přece na tom, o jaký vlastní prospěch jde, co je jeho obsahem. Je to prospěch sobecký, bezohledný, jdoucí přes mrtvoly, nebo vlastní prospěch toho, kdo ví a podle toho jedná, že jeho život nekončí na této zemi a že proto musí mu jít o to, co je prospěšné celému jeho životu, tedy i tomu posmrtnému? Je-li tomu tak, pak vlastní prospěch je nerozlučně spojen s prospěchem všech, k nimž člověk má povinnosti dané příkazem „lásky k bližním“, podle něhož má „úmyslně dbát o veřejné blaho“ s plným vědomím, že to dělá na úkor svého „individuálního“ blahobytu, kterého by jinak mohl dosáhnout sobecky, bezohledně k ostatním. Křesťanská společnost sice chce a žádá, aby se „lidé starali o dobro (všech)“, ale nechce a nežádá, aby „individuální blahobyty byly jenom odměnou za tuto starost“ (tamtéž). Individuální blahobyty úměrné veřejnému blahu je v tomto případě věcí spravedlnosti. Odměna bude dána „při vzkříšení spravedlivých“ (Lk 14,14).

Po tomto stručném předslání, které jenom stručně a namátkově poukazuje na některá „postkomunistická“ stanoviska, vracíme se k hlavnímu účelu tohoto překladu. *Divini Redemptoris* uvádí skutečnosti, které byly příčinou komunismu a které komunismus přechkává. Mohou tedy být příčinou jiných, dalších pohrom. ☞

☉ Proto je nutné mít je stále na zřeteli, srovnávat jejich dnešní povahu a podobu s jejich povahou a podobou vyličenou v Divini Redemptoris. Je nutné stále mít na mysli jejich následky v Divini Redemptoris uvedené a naší zkušeností potvrzené: bedlivě sledovat, jak jejich následky dnes se projevují, a pak usilovně a včas se snažit těmto následkům čelit.

„Aby zlo zvítězilo, stačí, když slušní lidé nedělají nic“ (Aleš Novotný, Ztráta autority, kocovina svobody, Proglas Brno, 1/93, str. 26). Aby křesťané a všichni „slušní lidé“ dělali všechno, co mohou, nejen až proti zlu komunismu, ale již proti zlu kapitalismu, z něhož komunismus vzešel, k tomu Divini Redemptoris tak důrazně vybízeli a stále ještě vybízí. Proto i dnes je zrcadlem našeho svědomí. Zůstaneme k naléhání, varování a výzvám dnešního papeže tak hluší, jak hluší byli mnozí křesťané k naléhání Pia XI. a jeho předchůdců? Že tomu tak bylo, na to Divini Redemptoris si stěžuje (DR 55). A ještě i dnes nás varuje, aby tomu tak

nebylo i nadále. Varuje nás, abychom dnes nebyli „záminkou a pomocníky zla“, abychom mu neposkytovali „dobré důvody“, abychom nepokládali příčiny, z nichž komunismus vzešel, za odbyté.

Vztáhněme obdobně na sebe to, co říká Daniel-Rops v Le comunisme et les chrétiens (Plon-Paris 1937, str. 237 a dal.): „Jestliže křesťan posuzuje komunismus, tak tasí zbraň, která má dva hroty. Jeden míří proti jeho nepříteli, druhý proti němu. Není oprávněn bodat tím prvním, jestliže tím druhým netne do živého sám sebe; jestliže neprotne všechno, co v něm zahnívá, jestliže nevyřízne všechnu svou trestuhodnou nedbalost, své návyky, svou zpronevěru; jestliže nerozmetá tu hromadu odpadků a hříchů, pod níž jsou zahrabány naše utajovaná spoluvina, naše urputné zájmy, naše mrzká nenávisť. Jestliže obviňujeme komunismus, tak komunismus obviňuje nás. A je tu ještě něco horšího. Vždycky totiž přítom zůstaneme jenom na té úrovni, na kterou nás dotlačí náš odpůrce, na

úrovni našeho smrtelného života. Ale jednoho dne nás pošene před jiný soud zedřená dělnice, padlý v nespravedlivé válce, dítě zemřelé hladem, sebevrah z beznaděje. V tom komunista vždycky bude mít proti nám pravdu. Protože nikdo z nás, dokonce ani ten největší světec, nikdy neučiní zadost víře, kterou prokazuje a kterou uctívá. Křesťan nečiní zadost křesťanství, a z toho je obviňován. Nezbyvá nic jiného, než bolestně a pokorně usilovat o to, aby světlo se plně rozzářilo. Ale to světlo není z tohoto světa a plná skutečnost se projeví až ve světle věčného slunce.“

Zahleďme se tedy do Divini Redemptoris nikoliv pouze jako do vypodobení komunismu, nýbrž především jako do zrcadla své dnešní podoby. Zhlížejme v něm, jestli je „zadost“ křesťanská. A nepromarněme opět jeho výtky, varování a prosby. Už jednou - či vícekrát? - se to nevyplatilo.

Překladatel (Dr. Alois Rozehnal)

MODLITBA, ÚTĚK ZE SKUTEČNOSTI?

„Nedá se (už) nic dělat, nezbyvá než se modlit“: modlitba, východisko z nouze? „Křesťané se jen modlí, ale nepodnikají nic konkrétního pro druhé“: modlitba, útěk ze skutečnosti?

Dovolte, abych taková pojetí obrátil zcela na ruby, tj. postavil na nohy. Modlitba je proniknutí do pravé skutečnosti. Není to jen odříkávací formulek. Modlitba je spojení s Bohem a Bůh - není snad „nejskutečnější“ skutečnost? Nezávisí na Něm všechno? Je spojení s Bohem, tedy s Jeho vůlí. Sv. Alfons z Liguori říká, že modlitba - preghiera musí být modlitba - orazione, tj. musí mít ducha. V modlitbě nejen mluvíme k Bohu, ale také Mu nasloucháme a rozjímáme; a cíl rozjímání je růst v lásce k Bohu, přizpůsobení se Jeho vůli (sr. 1 J 5,2-3) jsou spásnosná rozhodnutí. Abychom to pochopili, stačí uvážit první tři prosby Otčenáše. „My máme v Boha radostnou důvěru, že nás vyslyší, když ho prosíme o něco, co je shodné s jeho vůlí.“ (1 J 5,14)

V modlitbě se obracíme na Boží

moudrost, abychom dostali světlo a poznali Boží vůli (sr. Ř 12,2); obracíme se na Boží dobrotu, abychom uměli milovat, protože Bůh je láska (1 J 4,8.16; 1 Te 4,9); obracíme se na Boží moc, abychom dokázali, co On od nás žádá, co chce působit skrze nás. „Nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé.“ (Ž 127, 1) „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až milo.“

„Proste a bude vám dáno“ (Lk 11, 9), tj. bude nám dáno, co sami od sebe nejsme schopni ani myslět, ani chtít, ani vykonat. Nejen ve vnější činnosti, ale také v zachovávaní Jeho příkázání. Otec nám dá Ducha svatého (Lk 11,13), který se v nás modlí podle Božího plánu spásy (Ř 8,26-27), který nám dává lásku (Ř 5,5); modlitbou získáváme sílu plnit Boží vůli (sr. Mt 26,36-46). Kristus Pán se modlil před svou veřejnou činností, před volbou apoštolů, před svým utrpením atd. Tedy před důležitými rozhodujícími činy.

Modlitba je základ, vede k činnosti, k té pravé, bez ní je spásnos-

ná činnost nemožná. Bez modlitby je nemožný apoštolát a obrácení druhých, protože vše závisí na Boží milosti (sr. 1 K 3,5-9). Kdo se dobře modlí, je dobře činný. Není dobře činný, kdo se dobře nemodlí. Činnost Matky Terezie z Kalkaty pramení z modlitby; její řád není „sociálně asistenční“, nýbrž kontemplativní; v modlitbě před Eucharistií se rodí a živí láska ke Kristu, kterého pak vidí a jemu slouží v bližním (sr. Mt 25, 35-40). Bez modlitby se upadá do planého aktivismu. Modlitba živí lásku a „Kristova láska nás pudí“ (2 K 5,14).

Modlitba je základ, je kořen, a v tom smyslu vše. Pravá modlitba je už činnost, ta nejvyšší, a je účinná. Už sama o sobě je činnost, která působí neviditelnými cestami v Tajemném Těle Kristově, jímž je církev. Proto např. sv. Pavel žádá o modlitbu za všechny křesťany a za sebe (sr. Ef 6, 18-20). Vnější činnost je pak její plod. Modlitbou se dáváme Bohu k dispozici a jí už jednáme. Ale s Ním.

Ivo Císař

SVĚDECTVÍ BISKUPA Z NIGÉRIE:

PŘESVĚDČILY MĚ ZPOVĚDI

Arcibiskup Gabriel Consum Gana je v Medjugorje již potřetí. Na přímý dotaz odpověděl: „Přišel jsem, abych viděl sílu, která zde vyzařuje z modlitby, a uchvátila mnoho mých

věřících a medjugorských poutníků.“

Poselství Matky Boží jsou prostá a praktická, způsobují změnu života a šíří se po celém světě; i kláštery, které je přijaly, změnily svůj způsob života. Všude se tvoří skupiny, které prosí za mír; přijíždějí sem ustavičně,

aby se zde denně modlily růženec. Kázal jsem ve 12 diecézích a nemožl jsme jinak, než mluvit o Medjugorje.

Na otázku, zda mu nevádí, že zjevení trvají tak dlouho, odpověděl: „Maria má mateřské srdce a jako

dobrá matka napomíná, kárá, naléhá. Musíme si být jasně vědomi, že pokud se neobrátime, může dojít ke strašlivým událostem. Vizionáři viděli, jak v Kibeho tekou řeky plné krve ... a začala tam strašlivá válka. Maria se modlí za nás s námi... I zde, kdybyste byli poslechli její výzvu k míru, nemusela vypuknout válka. Ale mnoho lidí přijalo její výzvu, a kdo ví, co by se bylo stalo, kdyby nebylo jejich modliteb! Maria respektuje naši svobodu. Ale zde vybudovala koridor míru, aby lidé mohli k ní přicházet a modlit se.“

Na otázku, co soudí o vystoupení mostarského biskupa na synodu, od-

pověděl: „Jeho slova nenašla u synodu žádnou větší odezvu. Co se mne týká, já věřím na Medjugorje, protože jsem zde viděl jeho plody na všech úrovních: viděl jsem duchovní i tělesná uzdravení.“

Říkali mi, abych sem nejedl a já jsem odpověděl: Půjdu, protože tam se skutečně modlí. V tyto dny slyším ustavičně vyznání ve svátosti smíření anglicky, italsky a francouzsky. Musím dodat, že jsou to především zpovědi, které mě utvrzují v přesvědčení o pravosti Medjugorje.“

„Řeknete svým kněžím, aby sem přišli?“ „Byl bych rád, kdyby mohli všichni přijít a osobně se přesvědčit

a získat zkušenosti, ale cesta je pro nás hodně drahá. Námitky a předsudky neuznávám, ani u sebe, ani u druhých. To by znamenalo soudit dříve, než se někdo přesvědčil.“

„Chcete vyřídít nějaký vzkaz?“ „Kdo zde dosud nebyl, musí přijít, aby se přesvědčil, aby neposlouchal ty, kteří rozšiřují předsudky o něčem, co sami neviděli. Jsem vděčen, že jsem sem přišel. Budu všude svědkem Medjugorje. Blažená prostota, která se neživí předsudky farizeů, ale hledá rychle pravdu.“

Glas Mira listopad 1994
překlad -IS-

ÚKOLEM CÍRKVE VE SPOLEČNOSTI JE POSVĚCOVAT JI A ŽEHNAT JÍ

Kardinál Miloslav Vlk v Hradci Králové:

„Ptáte se na uplynulá desetiletí? Byla to cesta po poušti, v níž po stránce duchovní bylo pusto. Minulý režim zásadně a plánovitě tuto poustinu vytvářel a mnozí v ní zemřeli a zahynuli. Bůh nás nenechal, byl nám blízko, a já se domnívám, že tuto zkušenost jsme si snad uchovali. Nepřišli jsme do ráje, ale do země, která je charakterizována především svobodou. Mysleli jsme si - a v tom jsme byli naivní, že svoboda sama vyřeší všechno. Zatím je zapotřebí si uvědomovat, že ji je nutno budovat,

utvářet a naplňovat. To je úkol, který musíme plnit. Ke svobodě je zapotřebí zrát, svobodě je zapotřebí se učit. A proto máme možná pocit, že se točíme na místě. Čtyřicet let inkontrance a života v nesvobodě - to zanechá své stopy.“

Otázka: „Co může církev dát nám všem - i nevěřícím?“

Kardinál Miloslav Vlk: „Život - svět má dvojí rozměr. Často se přizpůsobujeme těm druhým a sestupujeme z vertikály pouze na horizontálu. Proto mluvíme o charitativní činnosti a zapomínáme na to, že jsme poslání k posvěcování světa. Ať chce-

me nebo ne, ať to lidé přijímají nebo ne, potřebují požehnání. My posvěcování a požehnání nebudeme nikomu vnucovat. Ale musíme stát před Bohem a prosit také za tuto společnost a být pro ni požehnáním. To je úkol i pro nás, abychom si my to sami uvědomovali. Máme strach, abychom nebyli před lidmi příliš zbožní, aby nás neodmítali, aby nás přijali. Musíme být - řekl bych - pokud možno civilní, to znamená pro ně přijatelní. Ale na druhé straně zásadoví. Neslevovat a nesestupovat z výše poslání, které máme.“ (sb)

Hradecké noviny 26. 4. 1995

Z POUTNÍCH MÍST

Medjugorje 1. 5. 1995

Pochválen buď Ježíši!

— Zpráva o papežově přání přijít do Medjugorje (Světlo č. 18), vyvolala u přátel Gospy velkou radost a díkůvzdání. Já jsem se tu zprávu dověděla z úst Mons. Franiče, pak faxem. Bylo to zveřejněno též v chorv. deníku „Slobodna Dalmacija“ 8. 4. 1995. Tři hlavní svědkové papežových slov jsou kardinál Kuharič, viceprezident chorvatské republiky Radič a žurnalista Ante Gugo. Žádné datum pro tuto cestu ještě nebylo určeno, bud' me trpěliví. Město Split slaví letos 1700. výročí, oslavy vyvrcholí v září. Samozřejmě, že Zlý bude dělat všechno pro to, aby všemu zabránil. Modleme se tedy hodně za Sv. otce, aby uskutečnil Boží plán i při klíčových cestách, které má v plánu.

Se svou obvyklou pohotovostí P. Slavko prohlásil: „Když sama Panna Maria přichází do Medjugorje, proč ne papež! Ale není to uznání Medžu-

gorje, které obrátí lidská srdce, nýbrž jedině půst a modlitba.“

— Papežovu pohotovou repliku mons. Žaničovi („Myslel jsem, že se mě zeptáte: Svatý otče, kdy přijedete do Medjugorje??!“) mi prozradil také mons. Franič, který mě povzbudil, abych ji uveřejnila.

— Dojemná velikonoční noc v Medjugorje v přeplněném kostele: čtyři mladí bývalí narkomani přijali křest. Jako ostatní členové komunity „Večeřadla“ i oni mají jasné vědomí, co to je vzkříšení. „Byli jsme ve smrti, a našli jsme život!“ říkají. Tyto zázraky „přestavby“ se v Medjugorje už nedají spočítat.

— Při setkání v Baška Voda řekl Jakob: „Když jsem byl malý, utíkal jsem od poutníků, ale teď se snažím přijímat je.“ A drží slovo. Poutníci jsou dojeti jeho soucitem s trpícími. Na otázku „co bys řekl nemocnému nebo rodině, která má nemocného?“ měl obdivuhodnou odpověď: „Je třeba prosit o milost díkůvzdání.“

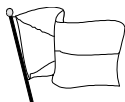
— Marija je na 10 dní v Mexiku.

Ivan, než odcestoval do Ameriky, svěřil svou modlitební skupinu do péče Vicky. Obnovil tak tradici opuštěnou už pár let: Vicka ho zastupuje i na hoře večer, aby umožnila poutníkům připojit se k modlitbě a zjevení. Nalézáme znovu Medjugorje osmdesátých let, s tou Gospě tak drahou horlivostí. A naše Matka se nebojí pozvat nás v 11 hodin v noci na vršek Křiževace - jako v začátcích! Zjevuje se tu 10-15 minut. Gospa nám připomněla, že má pro nás další poselství, ale my jsme ještě příliš daleko od Ní a naše srdce jsou ještě uzavřena. „Modlete se víc a přinášejte více obětí!“, říká.

Před pár dny večer řekla Vicka: „Gospa se nad námi dlouze modlila, ale já jsem jí nerozuměla, co říká! Ta řeč není odtud!“ Ptám se jí: „Myslíš si, že je to její mateřská řeč?“ Vicka: „Určitě, to musí být její řeč, řeč její země!“

Díky, drahá Gospo, Ty ráda svěřuješ svá tajemství maličkým...

Sestra Emanuela

58. KONGRES

Praha: Ve čtvrtek 20. dubna byl v Praze zahájen 58. kongres mezinárodní federace katolických sportovních organizací. Po 49 letech bylo uspořádání tohoto vrcholového setkání svěřeno české katolické sportovní organizaci Orel. Setkání se uskutečňuje v osmém roce Desetiletí duchovní a morální obnovy naší vlasti, který je svým tématem: Duchovní a tělesná kultura osobnosti, úzce spojen s orelskou myšlenkou. Oficiálního zahájení kongresu se zúčastnil též pražský arcibiskup a český primas kardinál Miloslav Vlk, který pro účastníky setkání celebroval mši sv. v katedrále svatého Víta.

CHARITNÍ PROJEKTY

České Budějovice: Diecézní charita připravuje ve spolupráci s farními charitami různé projekty pomoci potřebným lidem v naší republice. V Pacově na Pelhřimovsku zahajuje na jaře činnost stacionář s psychiatrickou poradnou pro staré, opuštěné a nemocné lidi. V Pravětíně u Vimperka na Šumavě se buduje Dům klidného stáří. V Jindřichově Hradci má být v září otevřena charitní škola s křesťanským zaměřením, v Českých Budějovicích by už před příští zimou měl fungovat azylový dům pro muže a připravovány jsou další aktivity.

Z KRÁLOVÉHRADECKÉ DIECÉZE

Alessandria, město v severní Itálii má s východočeskou metropolí leťtité partnerství. Letos o velikonočních na pozvání primátora Hradce Králové přijela do Východních Čech výprava mužů, žen, dětí z Alessandrie a okolí. „Co by to bylo za velikonoce“, kdosi z nich prohlásil, „kdybychom my Italoři nebyli na velikonoční liturgii.“ Biskup Karel jim při této příležitosti řekl: „Máme radost, že dnes po pěti letech úsilí o normalizaci života církve u nás v Čechách jsme schopni nejen přijímat, ale i když to jsou zatím jen maličkosti, i dávat.“

K slavnostnímu prožívání velikonoční neděle přispěla hradecká mládež hudebním pásmem doprovázeným duchovním slovem. 20tičlenná skupina mladých pod vedením Vojtěcha Šustka chtěla tak věřícím z hradeckých farností shromážděných v katedrále Sv. Ducha přiblížit tajemství vrcholných událostí Ježíšova života. Tohoto vystoupení se účastnil i otec biskup Karel. Všichni přítomní měli radost, že mladí křesťané nejsou ve vleku moderního zpořvchně-

lého světa, ale dovedou se svým způsobem, tak jak to nejlépe umí, do hloubky zamyslet nad skutečností své víry.

mons. Josef Socha

* *

Dne 18. dubna oslavil Otec biskup Karel ve vší tichosti 75 let od svého pokřtění - výročí, které považuje ze všech svých letošních za nejdůležitější.

* *

Od 19. do 21. dlel v Hradci na návštěvě vzácný host: Joachim kardinál Meisner, arcibiskup z Kolína nad Rýnem. Ve čtvrtek se konal kněžský den. Otec kardinál v přednášce o slavení posvátné liturgie ve farních společenstvích mimo jiné zdůraznil, že liturgie má v životě kněze a Církve ústřední postavení, nikoli jen okrajové, a že v ní není dovolena libovůle pod rouškou větší přitažlivosti pro věřící.

Večer v katedrále koncebroval s bisk. Otčenáškem a v kázání ukázal na průběhu Kristova života nutnost pokory, zájmu o druhé, oběti a přimluvu za druhé.

Poslední den svého pobytu se setkal se stovkou pracovníků diecézní Charity. Charitní činnost patří k základním funkcím Církve. Nestačí však, aby pracovala Charita jako organizace, ale musí dávat impulzy do farností a zainteresovat dobrovolné spolupracovníky. Otec kardinál zodpověděl množství nejrůznějších dotazů z řad přítomných a radil ze svých bohatých zkušeností, kdy měl v Berlíne Charitu na starosti.

SYMPOZIUM KE SVATOŘEČENÍ

Praha: Dvoudenní sympozium ke svatořečení Zdislavy z Lemberka probíhalo v klášterě dominikánů v Praze a v Domě kultury v Litoměřicích 19. a 20. dubna. Hosty pozdravil pražský arcibiskup, kardinál Vlk, který připomenul návaznost kanonizace paní z Lemberku na kanonizaci Anežky Přemyslovny a jako tato elektrizovala napětí doby listopadového osvobození, tak Zdislavina má svůj úkol v naší současnosti obnovy života rodiny, základního článku společnosti. - Ministra kultury Tygrida zastupoval jeho náměstek Svoboda, který jakoby navazoval na slova primasova v závažnosti pomoci svěťce třináctého století v krizi dnešní rodiny, kdy statečnost jedince má nesmírný význam v ozdravení společnosti. Z mnoha dalších účastníků sympozia připomínáme zvláště P. Ambrože Svatoše O. P., zářícího štěstím, vždyť kdo věnoval práci v přípravě kanonizace víc než právě on? Provedl nás rodinným životem Přibyslava a Sibylly z Křižanova, rodičů dnešní svěťce.

Msgre Němec, dnes profesor v Olomouci, ale současně pracovník kongregace pro kanonizace osvětlil postup kanonizačního procesu v jeho legitimitě - oprávněnosti právě v případě Zdislaviny, která není ani pannou ani mučednicí, ale žije v manželství, které je nejstarší řeholí, založenou samým Stvořitelem.

Sympozia se nemohl zúčastnit profesor Piřha, jeho přednášku přečetl P. Duka, provinciál dominikánů. P. Angelik Valdštejn ve své českoněmecké přednášce promluvil o významu nové svěťce pro současnou Evropu. Zahledl se i na životy sv. Alžběty Durynské a Anežky České, zrcadlící se v životě Zdislaviny. V litoměřické části sympozia otec biskup Koukl podal stručný přehled pořadu předchozího dne. Historik Dr. Jaroslav Macek představil paní Zdislavu v její současnosti a v úctě dominikánské spirituality v Jablonném v Podještědí. Velké pozornosti se těšil projev brněnského soudního vikáře Josefa Pácala o kanonizačním zázraku.

Účastníci druhého dne sympozia v Litoměřicích se v odpoledních hodinách vypravili do Jablonného v Podještědí, aby v tamním kostele sv. Vavřince, kde jsou uchovávané ostatky nové svěťce, prožili setkání s ní, manželkou a matkou, jejíž příklad a pomoc jsou dnes tolik potřebné.

J.H.

PASTÝŘSKÝ LIST

k cestě papeže Jana Pavla II. do ČR

Bratři a sestry,

v dnešním pastýřském listě se k vám obracíme slovy papeže Jana Pavla II.:

„Nebojte se! Nebojte se Božího tajemství, nebojte se Boží lásky. A nebojte se ani lidské slabosti, ani lidské velikosti!“

Tento papež k nám po pěti letech přijíždí znovu. Někomu se může zdát, že je to brzy po minulé návštěvě. A snad všichni se tážeme: „Bude to takové jako v dubnu 1990?“ Jistěže nebude! Rok začátku naší znovunabyté svobody nelze opakovat a poprvé mohl ostatně papež přijet jen jednou. Jenže papežské návštěvy dnes nejsou událostmi století, ale stávají se pravidelnou součástí života křesťanů v civilizovaných zemích. To, že papež přijíždí opět, je i pro naši zemi uznáním, že mezi svobodné země patříme, že jsme se dostali opravdu do normálního způsobu života. A že patříme do kulturní oblasti Evropy, ve které má katolicismus své pevné a samozřejmé místo.

Letošní návštěva papeže má jako svůj hlavní účel a cíl dvojí svatořečení: blahoslavených Jana Sarkandra a Zdislavy z Lemberka. Tedy knězemučedníka, který nevyzradil zpovědní tajemství a který zůstal věrný svému přesvědčení i za nejtěžších okolností. A svatořečení ženy - matky, která se proslavila svým svatým životem jako manželka, matka a dobroditelka chudých. Kromě kanonizační mše v Olomouci se papež ještě setká s mládeží na Svatém Kopečku u Olomouce, úvodem se zastaví v Praze a na závěr navštíví polský Skočov.

Pražská návštěva má tři části: uvítání na letišti v Ruzyni a setkání s hlavou státu - prezidentem Havlem. Dále setkání se zástupci nekatolických církví a konečně to, co se nás nejvíce týká: společná modlitba - bohoslužba slova na Sletovém stadionu

v Praze na Strahově. Tam bude papež mluvit o evangelizaci a tam se s ním budeme modlit.

Ve své knize „Překročit práh naděje“ papež píše: „Zatímco se střídají generace, které se od Krista a církve vzdálily a přijaly světský způsob myšlení a života, nebo kterým byl tento způsob myšlení a života vnučen, církev neustále hledí kupředu. Vychází bez ustání vstříc novým generacím. A jasně zjišťuje, že nové generace s nadšením přijímají to, co se zdálo být zavržováno jejich otci. Co to znamená? To znamená, že Kristus je stále mladý a že Duch svatý působí neustále“.

Že tento papež hlásá evangelium neúnavně po všech kontinentech, dobře víme. Jeho „Nebojte se!“ a „Otevřte brány Kristu!“ zaznívá po celou dobu jeho pontifikátu. Máme tedy příležitost sdílet s Janem Pavlem II. jeho výzvy. A to nejen tak, že bychom je slyšeli v rozhlasu či televizi. Máme šanci sdílet s papežem jeho slova osobně, ve společenství víry a modlitby na Strahově a v Olomouci. Můžeme s ním představovat znamení víry a naděje tomuto světu a tak s ním evangelizovat. Můžeme se s ním společně modlit: za naši církev, za tuto zemi, za Evropu, za svět... Je to něco, o čem se nám před šesti lety ani nesnilo.

Ve své knize papež o modlitbě píše: „Modlitba je hledání Boha, ale také způsob, kterým se On zjevuje. Jejím prostřednictvím se Bůh zjevuje jako Stvořitel a Otec, jako Vykupitel a Spasitel.“

Bratři a sestry, návštěva papeže je skutečně duchovní událost a její význam daleko přesahuje hranice naší církve. Má smysl pro celou naši zemi a je službou evangeliu, službou Kristu. Proto je třeba, abychom se na ní podíleli s veškerou odpovědností dospělých křesťanů. Nejde zde jen o organizační pomoc jak v Praze, tak

v Olomouci nebo o pomoc při organizování zájezdů z farností, která je ovšem velmi potřebná.

Nejde jen o obětavou finanční pomoc na úhradu nezbytných výdajů, spojených se zajištěním průběhu návštěvy a setkání papeže s věřícími. Jde především o náš podíl duchovní, a to jak při setkáních na Strahově, při kanonizační mši v Olomouci a na Svatém Kopečku, tak v čase, který návštěvě předchází.

Na setkání se Svatým Otcem se jistě nepůjdeme jen podívat, tam se jdeme s papežem setkat, abychom se navzájem povzbudili svou vírou, abychom se s ním modlili a také abychom světu vydali tak potřebné svědectví o Kristu, který nás spojuje. Kvůli tomu stojí za to snést i určitou námahu a nepohodlí.

V čase, který do návštěvy Jana Pavla II. zbývá, se spojme k modlitbě. Někdo se bude moci modlit denně třeba jen jeden desátek růžence, někdo růženec celý. Někdo se modlí breviář, jiný jeho část. Spojme toto všechno v jednu síť modliteb. V síť, která ponese papežovu návštěvu, síť, která nás spojí dříve, než se s papežem setkáme. Může to být opravdu síť Petra - rybáře, která se bude rozprostírat po celé naší zemi.

Papež říká: „Modlitba je způsob, kterým se Bůh zjevuje.“ Kéž se v této modlitbě přípravy na papežskou návštěvu Bůh zjevuje nám, kteří se modlíme. A kéž se i pro naši modlitbu a skrze papežovo hlásání evangelia stane zjevným mnoha dalším, těm, kteří ho neznali, těm, jejichž víra ochladla, těm, kteří s námi tvoří jedno společenství lidí této země.

K tomu Vám žehnáme

*Vaši biskupové
českých a moravských diecézí*

Chystáme se uvítat Svatého Otce

LITANIE KE SVATÉ ZDISLAVĚ

Pane, smiluj se nad námi. 2 x
Kriste, smiluj se nad námi. 2 x
Pane, smiluj se nad námi. 2 x
Kriste, uslyš nás.
Kriste, vyslyš nás.

Bože, náš nebeský Otče, smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa, smiluj se nad námi.
Bože, Duchu svatý, smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.
Svatá Maria, oroduj za nás.
Svatá Boží Rodičko, oroduj za nás.
Svatá Panno panen, oroduj za nás.
Svatý Josefe, oroduj za nás.
Svatá Zdislavo, matko svatého života, oroduj za nás.
Svatá Zdislavo, plná Ducha svatého,
Příklade dětské poslušnosti

a ušlechtilého dospívání,
Vzore mladých lidí,
Přímluvkyně snoubenců,
Věrná a milující manželko,
Obětavá a laskavá matko,
Moudrá vychovatelko svých dětí,
Svatá Zdislavo, denně posvěcující
svou rodinu,

Štědrá, pomocnice chudých,
Obětavá ošetřovatelko nemocných,
Zastánkyně utlačovaných,
Starostlivá osvoboditelko vězňů,
Pomocnice pronásledovaných,
Láskyplná hostitelko cizinců,
Horlivá spolupracovnice kněží,
Budovatelko chrámu a útulků pro nemocné,
Svatá Zdislavo, pokorného smýšlení
a radostné sebekázně,

Svatá Zdislavo, proniknutá láskou ke Kristu
a jeho Matce,
Svatá Zdislavo, rozjímající utrpení Pána Ježíše,
Šiřitelko pravého pokoje a Kristova míru,
Svatá Zdislavo, vždy pohotová
k sebezáporu a oběti,

Věrná dcero Církve,
Duchovní dcero svatého Otce Dominika,
Chloubou rodné Moravy,
Ochránkyně severních Čech,
Perlo české šlechty,
Slávo a ozdobo řádu kazatelského,
Slávo a záštito města Jablonného,
Nebeská přímluvkyně národa našeho,
Svatá Zdislavo v nebeském Jeruzalémě,
Ochránkyně rodin, jejíž hrob Bůh stále
vznamenává milostmi a zázraky,

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
odpusť nám, Pane.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
vyslyš nás, Pane.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.

Pros za nás, svatá Zdislavo, a za naše rodiny.

Modleme se:

Pane, Tvá služebnice svatá Zdislava osvědčovala lásku k Tobě v každodenních starostech a v péči o svou rodinu i o trpící bližní. Ved' nás tak, abychom podle jejího příkladu i my využívali čas věrným plněním Tvé vůle. Skrže Krista, našeho Pána. AMEN.

ZA SVATÝM OTCEM ZVLÁŠTNÍMI VLAKY

Věřící, kteří se chystají v neděli 21. května do Olomouce, kde během návštěvy Sv. Otce Jana Pavla II. budou svatořečeni blahoslavení Jan Sakrander a Zdislava z Lemberka, mohou použít i celé řady zvláštních vlaků, které budou do Olomouce zavedeny takřka z celé Moravy a Slezska. Speciální „papežské“ vlaky pojedou tam i zpět v těchto relacích:

Brno - Vyškov - Prostějov - Olomouc
Blansko - Česká Třebová - Olomouc
Žďár nad Sázavou - Brno - Olomouc
Jihlava - Třebíč - Brno - Olomouc
Zaječí - Brno - Olomouc
Znojmo - Břeclav - Olomouc
Slavkov - Veselí nad Moravou - Olomouc s přípoji od Strážnice a Velké nad Veličkou
Bylnice - Uherský Brod - Uherské Hradiště - Olomouc
Horní Lideč - Olomouc
Valašské Meziříčí - Bystřice pod Hostýnem - Olomouc
Ostrava - Frýdek-Místek - Frenštát pod Radhoštěm - Valašské Meziříčí - Olomouc
Těšín - Karviná - Bohumín - Ostrava - Olomouc
Jablunkov - Těšín - Havířov - Olomouc
Opava - Krnov - Olomouc

K těmto dálkovým vlakům nadto budou z řady odbočných tratí zavedeny přípojné spoje, např. ze Štramberka do Studénky, z Hus-topečí u Brna do Šakvic, z Velkých Pavlovic do Hodonína a pod.

Odjezdy vlaků jsou stanoveny z vychozích stanic zhruba mezi 2. až 4. hodinou ráno a tak jen vyjimečně z velkých vzdáleností, např. ze Znojma, o něco dříve, tak aby do Olomouce dojezy mezi 5. až 6. hodinou ranní. Zpět budou vyjíždět z Olomouce mezi 13.30 až 16.30.

Přesné odjezdy i příjezdy i místa, kde budou tyto vlaky zastavovat se dozví farní úřady prostřednictvím zvláštních letáčků, které budou vydány po 10. květnu. Na druhé straně těchto letáčků bude i podrobně vysvětleno, jakou slevu mohou cestující použít, protože státní dráhy od 1. dubna t. r. zavedly i zcela nový druh slevy pro skupiny, kde sleva činí pro cestující nad 26 let 20%, pro mládež od 15 do 26 let 50% a pro děti 60% ze základního jízdného. Podmínkou je, že skupina musí mít nejméně 6 společně cestujících osob, nemusí však být organizováni, takže nemusí předkládat /jak tomu bylo v nedávné minulosti/ žádné orazítované potvrzení. Může tedy jít třeba o 30 společně jedoucích farníků nebo skupinu mladých křesťanů. Podmínkou však je, že si na stanici vyzvednete tiskopis žádosti o slevu /ten dostanete bezplatně/ a nejpozději 3 dny předem jej podáte u pokladny.

Všechny zvláštní vlaky jsou určeny pro volnou frekvenci, čili pro všechny příchozí poutníky. Nikoliv tedy jen pro organizovanou skupinu s rezervovanými místy.

Ti, kteří by raději dali přednost osobnímu autu, musí nutně počítat s tím, že individuální doprava nebude do Olomouce vpuštěna vůbec a cestující skončí na záchytných parkovištích např. v Mohelnici nebo Přerově a dál budou muset pokračovat kyvadlovou dopravou, kterou bude z některých směrů zajišťovat železnice a z některých autobusy. Totéž může postihnout i ty, kteří pojedou autobusem, protože parkovací plochy jsou v řadě případech velmi vzdáleny od letiště v Neředíně a při jejich zaplnění budou zájezdové autobusy rovněž směřovány na záchytné parkoviště. Než se tedy rozhodnete, čím do Olomouce za Svatým Otcem pojedete, je dobré zvážit všechny souvislosti.

Ing. Jiří Dukát
vedoucí oddělení
osobní dopravy Olomouc
DRÁHY, státní organizace

**POMOZTE MI
ZACHRAŇOVAT DĚTI**

Jsem maminkou 15, 13, 1 letého dítěte. Čtvrté se má narodit zanedlouho.

Dnes jsem viděla ve zprávách záběry z masakru v utečeneckém táboře ve Rwandě. Nedávno to byl atentát v Oklahoma City. Kolik již bylo masakrů? Jedno mají společné - umírají tam nevinné malé děti. Vím, kolik odříkání, utrpení i bolesti stojí donosit a porodit jedno dítě. Je proto pro mne ještě daleko větším

utrpením vidět zavražděné děti. Vždy si přitom představím, jak musely ty děti trpět a naříkat, než zemřely. Jak trpěly i jejich maminky, pokud věřily. Co se musí stát v člo- věku, že může vraždit malé děti? Vždyť sami vrazi mají doma své děti. Už vím, jakou bolest způsobila Panně Marii zpráva o vraždění ne- viňátek v Betlémě pro jejího syna Ježíše.

Nemohu se již na to vraždění nečinně dívat, proto jsem poprosila Pána Ježíše, aby každá moje mod- litba zachránila jedno dítě. Pomoz- te mi, prosím, i Vy zachraňovat děti svými modlitbami. Zachráníte tím možná i svoje děti.

Panna Maria nás vyzývá k mod- litbám za nevěřící, protože právě skrze ně Satan působí nejvíce zla. Vždyť není rozdíl mezi zavraždě- ným dítětem ve Rwandě vojákem a dítětem zabíjeným vlastní matkou ještě před narozením, a někdy i po. Co je vlastně horší? I to nenarozené dítě přitom trpí.

Přála bych všem vrahům, aby se svým obětem mohli při svém hroz- ném činu dívat do očí. Jistě by již podruhé nevraždili.

Ještě jednou Vás prosím - pomoz- te!!!

M. F., Kyjov

**ÚMYSLY APOŠTOLÁTU
MODLITBY**

KVĚTEN 1995

1) úmysl všeobecný
Děti a evangelium.
Ať rodiče přispívají k evangeli- zaci tím, že povedou děti v Ježíšo- vě duchu.

2) úmysl misijní
Mládež a misie.
Ať mladí - podle vzoru Panny Marie - odpovídají podobným způ- sobem na misijní povolání.

**FILM
O MEDŽUGORJE**

Příběh o mariánské svatyni v Medžugorje byl zfilmován. Hrají v něm známí herci, včetně Martina Sheena, známého z hlavní role filmu „Apocalypse Now“.

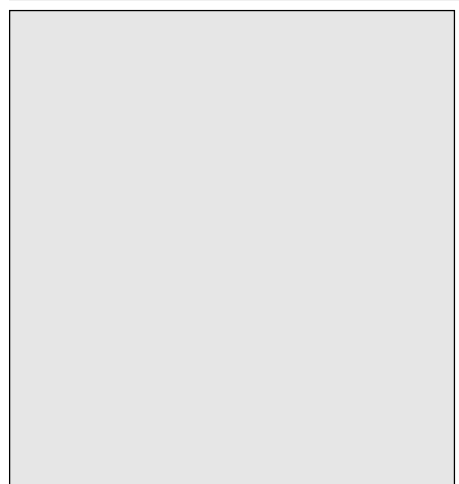
Film byl natáčen v záhřebských atelierech a v Medžugorje, v anglic- kém jazyce a pojednává o pronásle- dování medžugorského kněze, P. Jo- za Zovka, kterého ztělesňuje Martin Sheen, a atmosféře doby, která násle- dovala po jeho zatčení v létě r. 1981.

Za neposlušnost tehdejšímu reží- mu, odsoudit zjevení Panny Marie, byl odsouzen na 3 a 1/2 r. do vězení. Na nátlak světové veřejnosti byl po roce a půl z vězení propuštěn.

Režisérem filmu je Jakov Sedlar, který připravoval tento film 6 let.

Poselství Sedlarova filmu, jehož pracovní název je „Gospa“ (Panna Maria), je mír. A to je poselství Pan- ny Marie medžugorské. Filmová pre- miéra byla plánována v New Yorku o vánočních svátcích 1994. -jv-

V Prosiměřicích u Znojma oslaví 14. května 25 let kněžství vítonický rodák P. Ludvík Hönlinger. Koncelebrovaná mše svatá pro současné i dřívější farníky a hosty začne v 9,30 hod.

**VÝHODNÁ CENA
INZERCE VE SVĚTLE:
15,- Kč za cm² + DPH**

AVETOUR DO IZRAELE
životní pouť za mimořádnou cenu

1/ Izrael - Sinaj /Egypt/
6. 10. - 19. 10. 95, včetně Řecka, Ro- dosu a Kypru - 17.200,- Kč!

2/ Izrael - Jordánsko - Egypt
19. 10. - 1. 11. 95 včetně Řecka, Rodo- su a Kypru - 17.500,- Kč!

Cena zahrnuje veškerou dopravu - autobus, loď a letadlo, ubytování na lodi a 6x ve Sva- té zemi, 2x polopenze, 4x snídaně, 1x svač. balíček, víza, duchovní doprovod a průvodce.

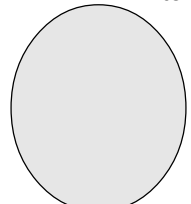
Avetour do MEDŽUGORJE ve dnech 21. 6. - 27. 6. k výročí zjevení Panny Marie a 6. 9. - 12. 9. na Povýšení sv. kříže. Cena - 1.700,- Kč, nástupní dle dohody z Čech a Moravy.

Avetour do FATIMY, LURD, La Saletty, Gara- bandalu, Quadalupe aj. ve dnech 1. 7. - 15. 7. Cena - 6.900,- Kč

Příhlášky a informace - Jiří Chválek Družstev- ní 995 518 01 Dobruška tel. a fax 0443- 21929.

**MARTA VONDRÁKOVÁ
KŘEŠŤANSKÁ CESTOVNÍ
KANCELÁŘ - MISIE**

Masarykovo nám. 46
751 03 BRODEK u Př.
tel./fax. 0641/941 80

z důvodu
velkého zájmu
obsazujeme další
autobusy na poutní zájezdy:

**I. LA SALETTE, VADUZ,
LUZERN, ŽENEVA
CHAMONIX, BERN.**

**V ceně 3x ubytování,
2x snídaně.**
Termín: 29. 5. - 3. 6. 1995
Cena: 2395 Kč + 150 fr. fr.
+ 25 švýc. fr.

**II. LURDY
PŘES ŽENEVU
A MONTE CARLO**

**V ceně ubytování v hotelu po
2 noci s polopenzí, bohatý du-
chovní program.**
Termín: 26. 7. - 1. 8. 1995.
Cena: 3395 Kč + 350 fr. fr.

**DOPRAVA V KLIMATIZOVA-
NÉM AUTOBUSE,
V KAŽDÉM AUTOBUSE
VŽDY KATOLICKÝ KNĚZ.**

Apoštolská exhorta „Marialis cultus“ papeže Pavla VI.

22. Je též velmi důležité, abychom si uvědomili, jak církev mnohotvárně a účinně proměňuje četné vztahy, které ji spojují s Marií, ve formě kultu: proměňuje je v hlubokou úctu, když se zamýšlí nad vynikající důstojností Panny, která se stala mocí Ducha svatého matkou; ve žhavou lásku, když uvažuje o duchovním mateřství, v němž Maria objímá všechny údy mystického těla; v důvěryplné vzývání, kdykoliv zakouší pomoc své Přímělkyně a Pomocnice⁶⁴; proměňuje je ve službu lásky, když vidí pokornou služebnici ozdobenou důstojností královny milosrdenství a Matky milosti; v činné následování, když hledí na svatost a ctnost matky plné milosti; v pohnutý úžas, když to s radostí kontemplanuje v Marii „jako v nejčistším obraze to, čím se sama touží stát a v co doufá“⁶⁵; a v usilovnou snahu, když ve společnosti Vykupitele, která má už plnou účast na plodech velikonočního tajemství, spatřuje prorocky splněn svůj vlastní budoucí osud, kdy se stane, bez jakékoliv

poskvrny a vady (viz Ef 5,27), nevěstou přistojenou pro svého ženicha Ježíše Krista (viz Zjev 21,2).

23. Když tedy, ctihodní bratři, uvažujeme o úctě, kterou projevuje svaté Matce Boží liturgická tradice celé církve a reformovaný římský ritus; když si dále připomeneme, že posvátná liturgie je pro své přední místo v bohooctě zlatým pravidlem křesťanské zbožnosti; a když konečně vidíme, jak církev při slavení posvátných tajemství je naplněna podobnou vírou a láskou, jaké měla blahoslavená Panna, pochopíme, jak správně vybízí Druhý Vatikánský koncil všechny syny církve, „aby velkodušně podporovali úctu k blahoslavené Panně, především liturgickou úctu“⁶⁵; a my si přejeme, aby tuto výzvu všude bez výhrad přijali a horlivě ji uskutečňovali.

Poznámky:

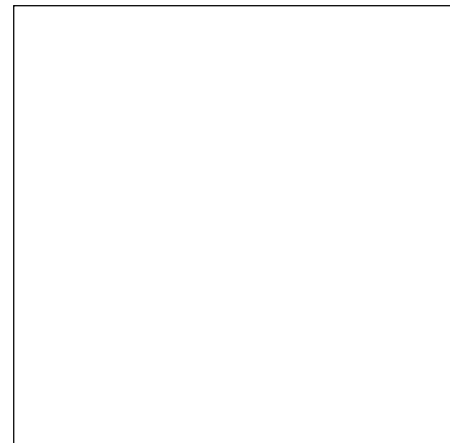
⁶⁴. Viz II. Vatikánský koncil, Dogmatická konstituce o církvi *Lumen Gentium*, č. 62:

AAS 57 (1965), str. 63.

⁶⁵. II. Vatikánský koncil, Konstituce o posvátné liturgii *Sacrosanctum Concilium*, č. 103: AAS 56 (1964), str. 125.

⁶⁶. Vatikánský koncil, Dogmatická konstituce o církvi *Lumen Gentium*, č. 67: AAS

♦ ♦ ♦

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Viček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Registrační značka OL 51. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.